

GÜRCİSTAN ÜLKE RAPORU

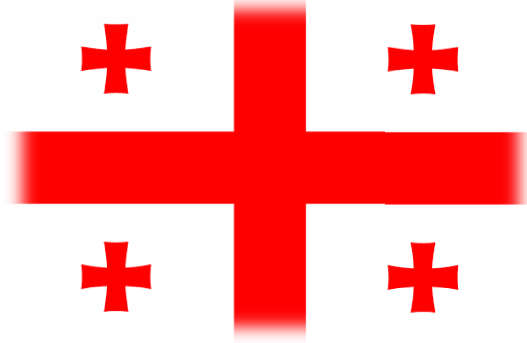
Bu Rapor Çarşamba Ticaret ve Sanayi Odası tarafından hazırlanmıştır.

2021

İÇİNDEKİLER TABLOSU

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. TÜRKİYE- GÜRCİSTAN SİYASİ İLİŞKİLERİ.....	3
3. EKONOMİK DURUM	3
3.1. GÜRCİSTAN İHRACAT VERİLERİ	4
3.2. GÜRCİSTAN İTHALAT VERİLERİ	7
4. DIŞ TİCARET UYGULAMALARI.....	10
4.1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)	11
4.1.1. GÜMRÜK TARİFELERİ	11
4.1.2. İÇ VERGİLER	11
5. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	12
5.1. TARIM VE HAYVANCILIK.....	12
5.2. SANAYİ.....	12
5.3. MADENCİLİK.....	12
5.4. ENERJİ.....	13
5.5. TURİZM.....	13
6. SEKTÖRLER VE FIRSATLAR.....	13
7. STRATEJİK PAZARA GİRİŞ KRİTERLERİ	13
7.1. ANLAŞMALAR VE VERGİLER	13
7.2. STANDARTLAR.....	14
7.3. PAKETLEME VE ETİKETLEME	14
7.4. PAZARA GİRİŞ YOLU	14
7.4.1. ACENTELER VE DİSTRİBÜTÖRLER.....	14
7.4.2. DOĞRUDAN YATIRIM	14
7.4.3. E-TİCARET.....	14
7.5. İŞ KÜLTÜRÜ	14
7.5.1. ÖDEME KOŞULLARI.....	15
8. KAYNAKÇA.....	16

1 GENEL BİLGİLER

NUFUS	3.716.858
BAŞKENT	TİFLİS
RESMİ DİL	Gürcüce Abhazca
ETNİK GRUPLAR	%86,8 Gürcüler %6,2 Azeriler %4,5 Ermeniler %2,8 diğer
YÜZÖLÇÜMÜ	69.700 km ²
GSYİH (2021 TAHMİNİ)	58,23 milyar \$
KİŞİ BAŞINA	15.709 \$
PARA BİRİMİ	Lari
ÖNEMLİ SİYASİ PARTİLERİ	- Gürcü Rüyası-Demokratik Gürcistan Partisi - Avrupalı Gürcistan Partisi - Yurtseverler İttifakı - Birleşik Ulusal Hareket Partisi
ÜYESİ OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR:	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü (AGİT), Avrupa Konseyi (AK), Avrupa Kafkasya Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA), Birleşmiş Milletler (BM), Dünya Bankası (WB), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Gürcistan, Ukrayna, Azerbaycan ve Moldova Grubu (GUAM), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Polis Teşkilatı (INTERPOL), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)

İktidardaki Gürcü Rüyası (Georgian Dream-GD) son parlamento seçimlerini kazandı ve parlamentodaki çoğunluğunu koruyor. Seçim sonuçları, sonuçların meşruluğunu sorgulayan muhalefet öncülüğündeki protesto dalgasına neden oldu. Ancak, bunun GD'nin lider siyasi konumunu istikrarsızlaştırması beklenmemektedir. Ekonomi, 2020 yılında korona virüs salgını sonucunda derin bir resesyona girdi. 2021'de ekonominin toparlanması beklenmesine rağmen, ekonomik görünümde aşağı yönlü riskler mevcut.

2 TÜRKİYE - GÜRCİSTAN SİYASİ İLİŞKİLERİ

Türkiye, Gürcistan'ın bağımsızlığını 16 Aralık 1991 tarihinde tanımıştır. Diplomatik İlişkilerin Tesisine İlişkin Protokol ise 21 Mayıs 1992 tarihinde imzalanmış ve karşılıklı olarak Büyükelçilikler açılmıştır. Ülkemizin Batum'da, Gürcistan'ın ise İstanbul ve Trabzon'da Başkonsoloslukları bulunmaktadır.

Türkiye ile Gürcistan arasındaki ilişkiler stratejik ortaklık düzeyindedir. Ülkemiz 2007 yılından beri Gürcistan'ın en büyük ticaret ortağı durumundadır. Gürcistan'a en çok doğrudan yatırım yapan ülkeler arasında da Türkiye ilk sıralarda gelmektedir. İki ülke arasında 31 Mayıs 2011 tarihinde imzalanan ve 10 Aralık 2011 tarihinde yürürlüğe giren bir protokol uyarınca, iki ülke vatandaşları birbirlerinin ülkelerine sadece kimlik belgeleri ile seyahat edebilmektedirler.

İki ülke arasında düzenli olarak üst düzey ziyaretler gerçekleştirilmektedir. Ülkemiz ile Gürcistan arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi amacıyla, Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) mekanizması kurulmuş; ve ilk YDSK toplantısı 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara'da, ikinci YDSK toplantısı ise 23 Mayıs 2017 tarihinde Tiflis'te gerçekleştirilmiştir.

Türkiye- Gürcistan-Azerbaycan ve Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan-İran Üçlü ve Dörtlü Toplantılar süreci, bölgesel istikrar, barış ve refaha katkı sağlayan önemli mekanizmalardır.

Türkiye-Gürcistan- Azerbaycan Cumhurbaşkanları ilk zirvesi 6 Mayıs 2014 tarihinde Tiflis'te yapılmıştır. Müteakip toplantının Azerbaycan'da tertiplenmesi öngörülmektedir. Üçlü Dışişleri Bakanları Sekizinci Toplantısı ise, 23 Aralık 2019 tarihinde Tiflis'te gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan-İran Dışişleri Bakanları Birinci Toplantısı, Bakü'de 15 Mart 2018 tarihinde yapılmıştır.

Türkiye, Gürcistan'ın toprak bütünlüğünü güçlü şekilde desteklemekte, Abhazya ve Güney Osetya'nın sözde bağımsızlıklarını tanımamakta ve bu ihtilafların Gürcistan'ın toprak bütünlüğü ve egemenliği çerçevesinde barışçıl şekilde çözülmesini arzu etmektedir. Türkiye, Gürcistan'ın Avrupa-Atlantik kurumları ile bütünleşme çabalarını da desteklemektedir.

Türkiye-Gürcistan ilişkilerindeki en önemli konulardan birini de Ahıska Türklerinin anavatanlarına geri dönüş süreci oluşturmaktadır. Ülkemiz bu konuyu yakından takip etmekte ve Ahıska Türklerinin anayurtları olan Ahıska'ya geri dönüşlerinin önündeki tüm engellerin kaldırılmasını talep etmektedir.

3 EKONOMİK DURUM

Ülkede bağımsızlığın ardından, 1993 yılında ekonomide yapısal değişim süreci başlatılmıştır. Yapısal değişim süreci ilk aşamada bir program üzerinde anlaşılabilmesi nedeniyle küçük ölçekte kalmış, 1995 yılında Şevardnadze'nin iktidara gelmesi ile birlikte ciddiyet kazanmıştır. 1995 yılında IMF desteğinde bir reform programı uygulanmaya başlanmıştır. Ülkenin GSYİH'nın sabit fiyatlara ve satın alma gücü paritesine göre 2020 yılında % 4 oranında azalarak 46 milyar dolar 2021 yılında ise % 3 oranında artarak 49 milyar dolar olması beklenmektedir. Gürcistan, 2020 yılı itibarıyla 194 ülke arasında dünyanın 114. Büyük ekonomisidir.

1.1. GÜRCİSTAN İHRACAT VERİLERİ

Gürcistan Toplam İhracatı Nisan 2021'de 378,1 milyon USD olurken, önceki ay 325,9 milyon USD oldu. Gürcistan Toplam İhracat verileri aylık olarak güncellenir ve Ocak 1995'ten Nisan 2021'e kadar ortalama 101.6 milyon \$ değerindedir. Veriler, Aralık 2019'da tüm zamanların en yüksek seviyesi olan 396,0 Milyon \$ ve Mart 1995'te 7,1 USD mn ile rekor düşük bir değere ulaştı. Gürcistan 2020 yılı ihracat hacmi 325.704 Milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Trade.mapten alınan bilgilere göre aşağıdaki tabloda Gürcistan ihracat kalemleri ve değerleri yer almaktadır:

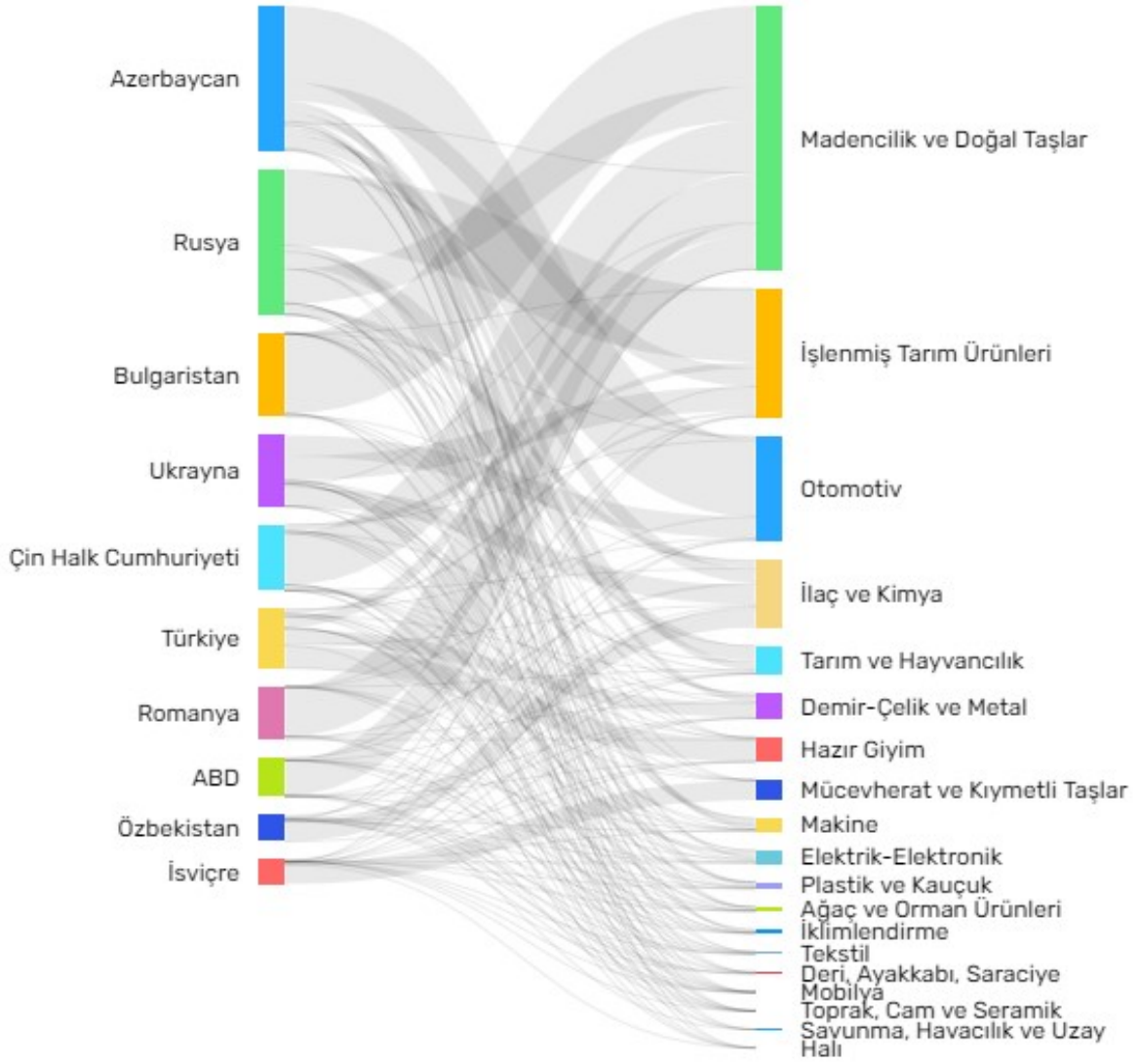
ÜRÜNLER	2016 (BİN \$)	2017 (BİN \$)	2018 (BİN \$)	2019 (BİN \$)	2020 (BİN \$)
Bütün Ürünler Toplamı	1.818.888	2.344.033	2.538.234	2.699.657	2.554.547
Cevher, Cüraf Ve Kül	336.323	424.402	503.776	673.266	854.617
İçecekler, Alkollü İçkiler	272.214	381.825	435.639	488.088	469.993
Demir Ve Çelik	204.470	369.608	413.216	353.593	273.104
Yenilebilir Meyve Ve Sert Kabuklu Yemişler; Narenciye Veya Kavun Kabuğu	195.810	100.805	78.579	108.705	157.231
Doğal Veya Kültür İncileri, Değerli Veya Yarı Değerli Taşlar, Değerli Metaller, Kaplama Metaller	85.021	74.819	73.832	84.961	116.292
Gübreler	65.828	76.767	102.561	95.751	72.457
Örme Veya Tığ İşi Giyim Eşyası Ve Aksesuarı	49.896	56.935	53.391	63.426	63.739
Eczacılıkla İlgili Ürünler	103.488	202.605	112.836	128.258	52.177
Canlı Hayvanlar	47.337	43.748	33.485	38.682	50.885
İnorganik Kimyasallar; Değerli Metallerin, Nadir Toprak Metallerinin Organik Veya İnorganik Bileşikleri	21.953	27.125	34.799	35.024	38.300
Ahşap Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	29.975	40.122	35.886	34.788	32.104
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu yemişler veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	16.400	22.827	28.397	21.737	24.828
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri; hazırlanmış hayvan yemi	20.226	17.508	16.679	13.631	24.732
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon	16.917	18.549	34.961	35.073	23.875
Makineler, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar; parçaları	29.780	58.390	69.400	75.874	22.023
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	22.306	23.330	20.503	39.262	20.195

Bakır ve bakırdan eşya	14.452	23.830	22.320	22.528	20.064
Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümlü Maddeler; Mineral	72.217	105.946	104.540	46.933	19.887
Hayvansal veya bitkisel katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar	9.788	12.842	15.328	9.627	18.542
Alüminyum ve alüminyumdan Eşya	12.648	18.732	20.469	16.717	13.987
Optik, fotografik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	9.655	11.933	12.829	18.811	12.455
Kahve, çay, maté ve baharatlar	8.986	9.963	11.599	14.499	12.241
Kauçuk ve kauçuktan eşya	20.299	30.583	38.768	42.295	11.752
Demir veya çelikten eşya	8.876	14.763	32.948	27.351	11.333
Plastikler ve bunlardan eşya	7.675	13.792	18.465	17.052	9.284
Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve basım endüstrisinin diğer ürünleri; el yazmaları	3.543	3.164	5.134	4.508	8.809
Yenilebilir Sebzeler Ve Bazı Kökler Ve Yumrular	9.624	15.087	15.591	10.837	8.678
Demiryolu Veya Tramvay Lokomotifleri, Vagonlar Ve Bunların Parçaları; Demiryolu Veya Tramvay Hattı Armatürleri	4.090	2.020	7.154	15.613	7.777
Kurşun Ve Kurşundan Eşya	6.001	7.101	6.725	8.590	6.577
Çeşitli Yenilebilir Müstahzarlar	2.427	6.392	6.422	8.109	6.201
Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taş; Alçı Malzemeleri, Kireç Ve Çimento	5.491	6.088	15.713	6.893	5.677
Ayakkabılar, Tozluklar Ve Benzerleri; Bu Tür Makalelerin Bölümleri	863	377	945	4.671	5.612
Uçucu Yağlar Ve Rezinoidler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	1.514	3.788	4.771	5.306	5.460
Taş, Alçı, Çimento, Asbest, Mika Veya Benzeri Malzemelerden Eşya	3.802	4.241	5.421	6.025	4.965
Mobilya; Yatak Takımları, Şilteler, Yatak Destekleri, Minderler Ve Benzeri Doldurulmuş Mobilyalar	1.496	4.861	12.029	16.868	4.552

Diğer Hazır Tekstil Ürünleri; Setleri; Yıpranmış Giysiler Ve Eski Tekstil Ürünleri	859	1.608	1.974	2.091	4.139
Yağlı Tohumlar Ve Yağlı Meyveler; Çeşitli Tahıllar, Tohumlar Ve Meyveler; Endüstriyel Veya Tıbbi	5.187	3.270	3.898	4.729	3.808
Demiryolu Veya Tramvay Vagonları Dışındaki Araçlar Ve Bunların Parça Ve Aksesuarları	19.252	7.909	10.775	4.481	3.510
Uçak, Uzay Aracı Ve Bunların Parçaları	1.779	265	2.561	3.784	3.428
Balıklar Ve Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasızlar	10.989	2.559	2.275	2.165	3.341
Başka Yerde Belirtilmeyen Emtialar	3.357	2.406	2.854	3.535	3.240

Aşağıdaki tabloda Gürcistan'ın en fazla ihracat yaptığı ülkelerin yıllara göre dağılımı yer almaktadır.

ÜLKE	2016 (BİN \$)	2017 (BİN \$)	2018 (BİN \$)	2019 (BİN \$)	2020 (BİN \$)
TOPLAM	1.818.888	2.344.033	2.538.234	2.699.657	2.554.547
ÇİN	166.535	195.769	181.349	208.386	477.661
RUSYA	194.167	369.489	400.838	462.778	410.962
BULGARİSTAN	163.339	178.256	249.984	281.833	310.666
TÜRKİYE	168.483	203.541	226.324	193.694	179.226
UKRAYNA	64.556	89.869	119.076	165.273	129.697
ERMENİSTAN	81.950	149.384	105.599	98.388	98.932
İSVİÇRE	49.788	66.130	62.483	71.658	96.875
İSPANYA	40.900	59.151	65.818	45.027	95.912
AZERBAYCAN	74.942	125.892	165.832	133.464	84.445
USA	69.272	120.985	157.778	129.601	78.239
ALMANYA	81.077	41.220	46.980	54.532	59.961
ÖZBEKİSTAN	69.198	62.317	58.723	67.723	42.998
KAZAKİSTAN	30.424	30.340	42.695	50.907	36.195

2019 yılına kadar ülkenin ihracat yaptığı ilk 10 ülke ve bu ülkenin sektör bazında ithalat tutarları yukarıda gösterilmektedir.

1.2. GÜRCİSTAN İTHALAT VERİLERİ

Gürcistan'ın en fazla ithalat kalemleri aşağıdaki toplada yer almaktadır.

ÜRÜNLER	2016 (BİN \$)	2017 (BİN \$)	2018 (BİN \$)	2019 (BİN \$)	2020 (BİN \$)
Bütün Ürünler Toplamı	8.778.457	7.797.844	7.193.193	7.398.894	6.143.458
Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümlü Maddeler; Mineral	1.015.635	1.138.849	1.315.354	1.307.596	980.264
Makineler, Mekanik Cihazlar, Nükleer Reaktörler, Kazanlar;	799.535	679.061	809.760	801.406	629.087

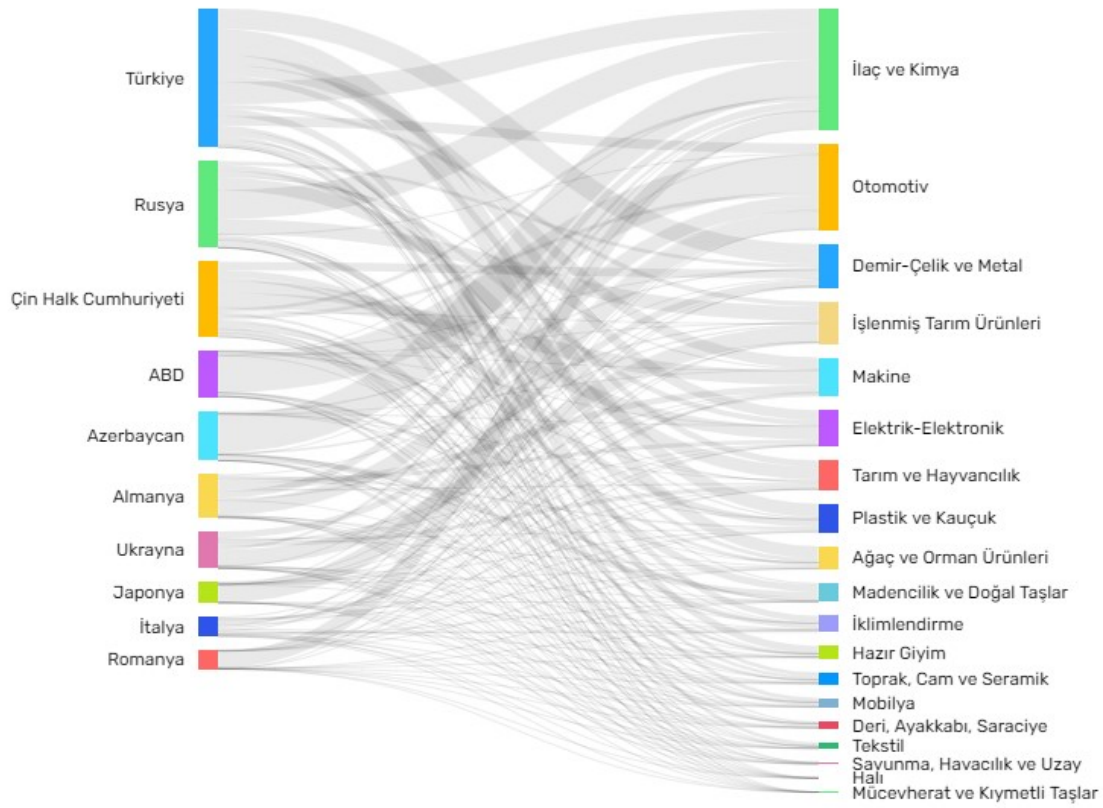
Parçaları					
Elektrikli Makine Ve Teçhizat Ve Bunların Parçaları; Ses Kaydediciler Ve Çoğaltıcılar, Televizyon	566.082	585.869	557.186	595.129	441.272
Eczacılıkla İlgili Ürünler	2.891.331	1.488.255	285.028	362.142	339.540
Plastikler Ve Bunlardan Eşya	233.920	262.649	276.094	289.192	259.296
Demir Veya Çelikten Eşya	268.893	251.296	254.187	253.020	211.492
Demir Ve Çelik	157.674	181.244	272.667	196.633	206.247
Hububat	104.422	132.820	179.030	130.585	145.890
Demiryolu Veya Tramvay Vagonları Dışındaki Araçlar Ve Bunların Parça Ve Aksesuarları	70.222	99.952	78.616	144.646	132.127
Uçucu Yağlar Ve Rezinoidler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	53.359	104.996	104.316	126.858	119.780
Mobilya; Yatak Takımları, Şilteler, Yatak Destekleri, Minderler Ve Benzeri Doldurulmuş Mobilyalar	125.200	153.625	139.269	163.623	116.513
Çeşitli Kimyasal Ürünler	53.474	69.723	73.593	86.893	106.402
Ahşap Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	92.990	107.813	121.636	130.875	103.891
Optik, Fotografik, Sinematografik, Ölçüm, Kontrol, Hassas, Tıbbi Veya Cerrahi	142.654	110.843	131.485	116.155	100.260
Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	87.772	101.922	112.314	119.313	99.972
Et Ve Yenilebilir Sakatat	88.457	111.550	101.340	110.675	94.456
Kauçuk Ve Kauçuktan Eşya	73.802	85.219	84.518	103.457	88.595
Diğer Hazır Tekstil Ürünleri; Setleri; Yıpranmış Giysiler Ve Eski Tekstil Ürünler	48.376	62.499	70.418	82.036	82.277
Çeşitli Yenilebilir Müstahzarlar	67.242	76.522	76.342	79.939	76.135
Cam Ve Züccaciye	50.263	60.924	78.301	88.123	75.782

Tahıllar, Un, Nişasta Veya Süt Müstahzarları; Pastacılık Ürünleri	56.566	65.886	67.330	74.473	75.089
Tütün Ve İşlenmiş Tütün İkameleri	97.550	82.617	113.415	80.846	75.046
Hayvansal Veya Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazırlanmış Yenilebilir Yağlar	68.687	67.560	73.937	71.115	74.210
Süt Ürünleri; Kuş Yumurtaları; Doğal Bal; Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	50.379	65.270	61.729	73.828	72.632
Seramik Ürünleri	69.040	80.032	87.101	83.562	70.881
Şekerler Ve Şekerlemeler	84.882	87.114	80.874	69.399	69.190
Sabun, Organik Yüzey Aktif Maddeler, Yıkama Müstahzarları, Yağlama Müstahzarları	61.812	63.192	64.440	70.572	66.275
Örme Veya Tığ İşi Giyim Eşyası Ve Aksesuarı	72.757	84.016	89.219	89.263	64.722
Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	51.045	59.501	66.300	69.834	64.296
Örülmemiş Giyim Eşyası Ve Aksesuarı	97.887	101.201	92.889	95.609	63.344

Aşağıdaki tabloda 2020 yılında Gürcistan'ın en fazla ithalat yaptığı ülkelerin bilgileri yer almaktadır.

ÜLKE	2016 (BİN \$)	2017 (BİN \$)	2018 (BİN \$)	2019 (BİN \$)	2020 (BİN \$)
TOPLAM	8.778.457	7.797.844	7.193.193	7.398.894	6.143.458
TÜRKİYE	1.244.595	1.219.245	1.271.454	1.399.652	1.259.531
RUSYA	644.928	760.739	945.728	924.264	881.379
ÇİN	529.508	695.408	753.401	806.568	670.498
AZERBAYCAN	450.234	535.820	534.032	598.028	507.137
UKRAYNA	404.914	424.567	449.279	366.456	334.882
ALMANYA	301.777	343.928	320.951	408.672	297.284
İTALYA	247.462	209.772	191.288	204.222	163.511
FRANSA	108.532	136.882	172.569	197.911	134.557
HOLLANDA	198.212	131.009	140.364	134.767	127.422
ROMANYA	189.304	187.068	195.580	204.607	113.737
POLONYA	87.528	109.973	119.521	145.452	111.115
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	126.483	138.097	123.323	151.433	101.899
BULGARİSTAN	144.454	146.634	162.793	115.758	99.188
İSPANYA	87.618	93.727	89.725	98.968	81.204
TÜRMEİNİSTAN	72.840	97.066	170.635	104.112	72.159

ÇEK CUMHURİYETİ	63.251	70.113	74.427	103.312	70.423
USA	74.086	57.209	64.675	69.151	62.272
HONKONG	72.674	96.223	80.024	66.403	85.060
BREZİLYA	51.884	50.470	58.826	54.496	57.914
İSVİÇRE	38.467	46.064	41.074	51.924	56.989
BELÇİKA	52.002	62.234	63.092	63.966	52.191
ERMENİSTAN	42.307	44.422	49.338	46.948	51.326
BİRLEŞİK KRALLIK	126.164	79.883	68.346	101.467	51.102
AVUSTURYA	67.010	59.314	105.261	76.629	47.360

2019 yılına kadar ülkenin ithalat yaptığı ilk 10 ülke ve bu ülkenin sektör bazında ihracat tutarları yukarı da gösterilmektedir.

4 DIŞ TİCARET UYGULAMALARI

1.3. DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

1991 yılında Sovyetler Birliğinden ayrılarak bağımsızlığına kavuşan Gürcistan dünya ticaretinde aktif yer almak amacıyla yeni ticari kanunlar üretmiş ve çeşitli uluslararası ticari organizasyonlara katılmıştır. Bu bağlamda ülkede çeşitli sektörlerde reformlar başlatılarak kısa sürede başarı elde edilmeye çalışılmıştır. Özellikle 2004 yılında yapılan “gül devrimi” sonrasında ülkede çok sayıda reform yapılmıştır. Bu kapsamda, vergi kanunu değişmiş, ithalat ve ihracat rejimi değiştirilmiş, vergiler basitleştirilmiş, ticari uygulamalar ve işlemler şeffaf hale getirilmiştir.

Reformların devamı olarak Gürcistan başta Türkiye, AB, BDT olmak üzere Çin, Ukrayna, EFTA gibi birçok ülke ve ülke grubuyla Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalamıştır. ABD, Kanada ve Japonya tarafından ise Genelleştirilmiş tercihler sistemi kapsamında bulunmakta, bu ülkelere yapılan ihracatta avantajlar sağlanmaktadır. Gürcistan'da ihracat serbest olup vergilerden muaf olarak yapılmaktadır.

1.3.1. GÜMRÜK TARİFELERİ

Ülkede basitleştirilmiş ithalat, ihracat ve gümrük depo rejimleri uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra gümrük vergileri de basitleştirilmiştir. Gümrük vergi oranları %12, %5 ve %0 şeklinde uygulanmaktadır. %12 oranında gümrük vergisi uygulanan ürünler ülkede üretimi olan ve korunması istenen sektörleri kapsamaktadır. %5 oranında gümrük vergisi bir kısım alkollü içeceklerde uygulanmakta ve ithalinin zorlaştırılması istenmeyen, ülkenin ihtiyaç duyduğu, yerli sanayi için de tehdit oluşturmayan ürünlerde ise %0 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır. Ayrıca bazı ülkeler ile yapılan STA anlaşmaları gereğince ülkeye ithal edilen ürünler için serbest dolaşım belgesi (EURO 1) bulundurulduğu takdirde gümrük vergilerinden muaf tutulmaktadır. Gürcistan tarafından uygulanan gümrük vergileri ve KDV oranlarının bilgisine HS kodlar ile <https://www.rs.ge/4509> adresinden ulaşılabilmektedir. Site Gürcü dilindedir.

Türkiye ile Gürcistan arasında yürürlükte bulunan Serbest Ticaret Anlaşması nedeniyle sanayi ürünlerinde oldukça sınırlı sayıdaki birkaç ürün dışında gümrük vergisi bulunmamaktadır. Bu durum tarım ürünlerinin de çoğunu kapsamaktadır.

Türkiye – Gürcistan STA'sı kapsamında sanayi ürünleri bakımından gümrük vergileri ile eş etkili vergiler 1 Kasım 2008 itibariyle karşılıklı olarak sıfırlanmıştır. Tarım ürünlerinde ise Gürcistan önemli sayıda üründe vergilerini sıfırlarken, Türkiye bazı ürünlerde tarife kontenjanları çerçevesinde pazara giriş kolaylıkları sağlamıştır. Türkiye tarafı kota kapsamında daha sınırlı bir ürün grubu (balıklar, domatesler, taze meyveler, bazı işlenmiş tarım ürünleri vb.) için açılım sağlamıştır. STA'nın hizmetler ticaretini kapsayacak şekilde genişletilmesi amacıyla müzakereler devam etmektedir.

4.2.2 İÇ VERGİLER

Ülkede iç vergiler KDV, ÖTV (aksiz ya da banderol), gelir vergisi, kurumlar vergisi ve kâr payı transfer vergisi olarak belirlenmiştir.

- Gelir vergisi oranı %20 olup gerçek kişilerin elde ettiği gelir üzerinden alınmaktadır.
- Kurumlar vergisi %15 olup tüzel kişilerin/kurumların yıl sonu masraflar düşüldükten sonra elde ettikleri kâr üzerinden alınmaktadır.
- Kâr payı transfer vergisi ise kurumların yurtdışına gönderdikleri para üzerinden alınmakta olup oranı %4'tür.
- KDV tüm ürünler için %18'dir.
- ÖTV ise ülkeye ithalatta pamuk, petrol, doğalgaz, sigara, alkollü içecekler ve ihracatta hurda metal gibi stratejik ürünler için geçerlidir.

ÖTV, Gürcistan Vergi Kanununun 188/1. Maddesi gereğince 24.01, 24.03, 87.03, 87.11, 27.09, 27.10, 38.26, 39.11, 27.07, 29.02, 34.03, 38.24 GTP kodu ile belirlenen ürünler için uygulanmakta olup, oranı ürüne göre değişkendir ve vergi oranı sigarada adet, petrol ürünlerinde litre, alkollü içeceklerde litre ve alkol oranı üzerinden, otomobillerde m³ başına alınan ödeme ile belirlenmektedir. Ayrıca iç vergi kapsamında, eğlence merkezleri için alınan vergiler de mevcuttur.

5 ÖNEMLİ SEKTÖRLER

5.2 TARIM VE HAYVANCILIK

Ülkede tarım ve hayvancılık sektörü yeterince gelişmiş değildir. Ancak son yıllarda tarımsal altyapı ve makinaların kullanımı gelişmektedir. Gürcistan dış ticaretinde üzüm şarabı ve gazlı içecekler öne çıkmakta, ihracatta ilk kalemler arasında sanayi ürünlerine yakın oranda üzüm şarabı yer almaktadır. Gürcistan Tarım ve Çevre Bakanlığı'na bağlı kurumlar tarım sektörü yatırımcılarına yardım ve teşviklerde bulunmaktadır. Bu teşvikler yatırımcılara %50'ye varan malzeme, hammadde desteği ve "düşük kredi" adıyla banka kredileri sunmaktadır. Bu destek kapsamında 5 yıl süre ile faizin büyük kısmını devlet karşılamaktadır. Ayrıca yukarıda bahse konu kredi ve yardımlarla ülkede faaliyet gösteren Türk vatandaşları da dahil olmak üzere bir çok firma bulunmaktadır. Bu firmalar tarım, hayvancılık, fidancılık ve zeytincilik sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

Çevre ve Tarım Bakanlığına ait Destek kuruluşu Arda Ajansı ve tarımsal destekler hakkında bilgi alınabilecek web sitesi: www.arda.gov.ge

5.2 SANAYİ

Gürcistan sanayi üretiminde yeterli kalkınmayı sağlayamamış durumdadır. Eski Sovyet yapıları olan demir çelik fabrikası, gübre fabrikası, eski çimento fabrikası, şarap, maden suyu üretim tesisi ve Alman sermayeli çimento fabrikası gibi sayılı tesisler dışında yeni ve büyük çaplı çok sayıda sanayi tesisi bulunmamaktadır. Ülkede 1990'lı yıllardan sonra kurulan bir kaç konserve, tütün, ayçiçek yağı, et ürünleri üretimi, ahşap ve mobilya ve inşaat demiri üretimi ile Türk yatırımı olan zeytin yağı üretim tesisi, alkollü içecek fabrikası ve cam şişe üretim fabrikası bulunmaktadır. Hükümetin sanayi yatırımlarını teşvik etmek üzere tarımda olduğu gibi destek programları bulunmaktadır. Gürcistan Ekonomi Bakanlığı'nın Yatırımlar Ajansı ve "Gürcistan'da Üret" gibi kurum ve programları aracılığıyla ülkede sanayi alanında yapılan yatırımlara destekleri arasında yatırımda kullanılan ekipmanda %50'ye varan destekler, belli bir miktar yatırım karşılığı sembolik fiyata arsa ya da mülk temini ile "düşük kredi"ler gibi destekler bulunmaktadır.

Sanayi alanında yatırım destekleri hakkında bilgiye ilgili kurumların websitelerinden erişilebilir:

<https://investingeorgia.org/en/>

<http://www.enterprisegeorgia.gov.ge/en/home>

5.3 MADENCİLİK

Doğal kaynakları zengin olan Gürcistan'ın topraklarında çeşitli maden yatakları bulunmaktadır. Ülkenin merkezinde mineral su kaynakları, kuzeybatısında kömür ve silikomanganez, doğusunda granit ve çeşitli taşlar, güneydoğusunda ise altın, kömür ve torf yatakları bulunmaktadır. Sovyet rejimi dağıldıktan sonra ülkede madencilik sektörü de dağılmış durumdadır. Ülkede bulunan minarel sular, silikomanganez, kömür ve altın madenleri dışındaki kaynaklar kullanılmamaktadır. Ayrıca ülkede bakır ve alüminyum madeni çıkartılmamakla birlikte hurdadan bu madenleri işleyen küçük ve orta çaplı tesisler bulunmaktadır.

5.4 ENERJİ

Gürcistan doğal zenginlikleri ve su kaynakları bol olan bir ülkedir. Bu kaynakların ülkede tam kullanılmaya çalışılması ülkeye yatırımcı teşvikini de beraberinde getirmektedir. Bu amaçla Gürcistan Enerji Bakanlığı ülkeye yatırımların teşvik edilmesi amacıyla çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. 2004 yılından bu yana ülkede yürütülen reformlar kapsamında aralarında Türkiye de olmak üzere yabancı

yatırımcılar tarafından küçük, büyük ve orta çaplı enerji yatırımları gerçekleştirilmiş ve devam etmektedir. Ülkede enerji yatırımları sadece barajlar ve HES'lerle sınırlı değil, ayrıca rüzgar ve termik santral projeleri de mevcuttur. Bu sektörde yatırım yapmak isteyenler için Bakanlık potansiyel yatırım yapılabilecek enerji projelerinin fizibilite raporlarını sayfasında yayınlamakta ve sektöre yatırımcı davet etmektedir.

Detaylı bilgi için Gürcistan Enerji Bakanlığı web sayfası yatırımcı bölümü incelenebilir: www.minenergy.gov.ge

5.5 TURİZM

Ülkede hizmet sektörleri arasında en gelişmiş olanı turizm ve otelciliktir. Ülkede otelcilik faaliyetleri desteklenmekte ve öncelikli alanlar arasında yer almaktadır. Ülkeye gelen turist sayısı 2019 yılında 9,3 milyon kişi olarak ülke nüfusunun çok üzerinde gerçekleşmiştir. Oteller, Tiflis merkezinin dışında genellikle Batum, Gudauri, Borjomi ve Bakuriani bölgelerinde bulunmaktadır. Gudauri, Borjomi ve Bakuriani kış turizmi ve kayak alanında popüler bölgelerdir. Ülkede Tiflis merkez olmak üzere özellikle turizmin yoğunlaşmaya başladığı ilkbahar aylarıyla birlikte doluluk oranları artmakta olup, ülkeye gelirken otel rezervasyonlarının önceden yapılması tavsiye edilmektedir. Orta çaplı otel fiyatları merkez Tiflis'te 50 dolardan başlayarak 300 dolara kadar çıkabilmektedir. Ayrıca ülkede fiyatları gecelik 10 dolardan başlayan hostel tipi oteller de mevcuttur. Tiflis ve Batum'da Türk yatırımcılara ait otellerin yanı sıra bir çok otelin de yönetimi ve işletmesi Türk idareciler tarafından yapılmaktadır. Gürcistan'da kumar yasaldır ve bağımsız casinoların yanısıra otellerin çoğunun bünyesinde de casinolar bulunmaktadır.

6 SEKTÖRLER VE FIRSATLAR

Türkiye'nin Gürcistan'a ihracatı son 5 yıl içerisinde yıllık ortalama %6 büyümüştür. İhracat değerinin en yüksek olduğu ürün grubu son 5 yılda yıllık ortalama %10 büyüme ile 159 milyon dolara ulaşan kalay ve mamülleri olmuştur. İhracat büyüklüğünün en yüksek olduğu ikinci ürün grubu, 131 milyon dolarlık hacimle odun hamuru olmuştur. Sanat eserleri ve müzik enstrümanları son 5 yılda sırasıyla %49 ve %28 büyüme kaydederek en yüksek büyüme oranlarına sahip iki ürün grubu olarak dikkat çekmektedir.

Artan üretkenlik seviyesine bağlı olarak, Gürcistan'ın enerji ihtiyacı ve tüketimi de son yıllarda artış göstermektedir. Halihazırda Hidro Elektrik Santrallerin (HES) rehabilitesinin yanı sıra yeni HES'lerin kurulumu gerçekleşmeye başlamıştır. Gürcistan'da yeni enerji santrallerinin kurulumu teşvik edilmektedir. Öte yandan ülkede artan gelir düzeyi ile perakende sektörü gelişmekte olup tüketici harcamaları artmaktadır. Başkent Tiflis, gelir düzeyinin en yüksek olduğu, tüketici harcamalarının en fazla yapıldığı bölgedir.

Türkiye'nin Gürcistan'dan yaptığı ithalat son 5 yıl içerisinde yıllık ortalama %1 azalmıştır. Türkiye'nin en çok ithal ettiği ürün 57 milyon dolar ile demir-çelik olmuştur. En çok ithal edilen diğer ürünler ise hayvan yemi ve giyim eşyası ve aksesuarlarıdır.

7 STRATEJİK PAZARA GİRİŞ KRİTERLERİ

7.1 ANLAŞMALAR VE VERGİLER

Türkiye ile Gürcistan arasındaki "Serbest Ticaret Anlaşması" ile çoğu tarım ve sanayi ürünlerinde gümrük vergisi bulunmamaktadır. Ayrıca iki ülke arasında "Çifte Vergilendirmeyi Önleme" anlaşması bulunmaktadır.

Gürcistan'da Katma Değer Vergisi standart oranı %18'dir. Bazı ilaçların, binek otomobillerinin, yayınların, kitle iletişim araçlarının ve bebek ürünlerinin ithalatı ise KDV'den muaf tutulmaktadır. Gelir Vergisi standart oranı %20 ve Kurumlar Vergisi standart oranı %15'dir.

Gümrük vergi oranları %12, %5 ve %0 şeklinde uygulanmaktadır.

Gürcistan tarafından uygulanan gümrük vergileri ve KDV oranları hakkında detaylı bilgi için tıklayınız. (Gürcüce)

7.2 STANDARTLAR

Ülkede ürün standartları olarak AB standartları, Rusya standartları olan GOST ve Uluslararası Standartlar Organizasyonu (ISO) standartları kullanılmakta olup, Gürcistan Standartlar ve Metroloji Enstitüsü tarafından kontrol edilmektedir. Ayrıca ithalatta ve iç piyasada satışta olan ürünlerin çeşidine göre Gürcistan Çevre ve Tarım Bakanlığı'na bağlı Gıda Koruma Kontrol Dairesi ve Ekonomi Bakanlığı'na bağlı İnşaat Malzemeleri Denetim Ajansı gibi kurumlar tarafından denetim yapılmaktadır.

Gürcistan Standartlar ve Metroloji Enstitüsü hakkında detaylı bilgi için tıklayınız.

7.3 PAKETLEME VE ETİKETLEME

Ülkeye ithal edilen ürünlerde ve iç piyasada kullanılan ambalajlarda 2019 yılında getirilen uygulama ile plastik poşetler yasaklanmış, yerine kalınlığı 15 mm'yi geçmeyen bio dönüştürülebilir ambalaj ve poşet kullanımı başlatılmıştır. İthalatta ayrıca ürünlerde Gürcü dilinde ürün bilgisi olması istenmektedir.

7.4 PAZARA GİRİŞ YOLU

- 7.4.1 **Acenteler ve distribütörler:** Gelişmiş ticaret ve dağıtım kanallarının olduğu Gürcistan'da genellikle toptancılık hizmeti veren ve ithalatçı durumunda olan firmalar depodan satış ve distribütörlük yoluyla dağıtım yapmakta ve ticaret bu kanallar üzerinden işlemektedir.
- 7.4.2 **Doğrudan Yatırım:** Dil engelinin aşılması halinde doğrudan yatırımlar ile Türk şirketleri ülkede güçlü bir varlık gösterebilmektedir. 2019'da Gürcistan'a en çok doğrudan yabancı yatırım yapan 2. ülke konumunda olan Türkiye, 237 milyon dolar yatırım yapmıştır.
- 7.4.3 **E-ticaret:** Gürcistan'da bulunan tüccarlar internet üzerinden sipariş vererek ithalat gerçekleştirebilmektedir. İnternet penetrasyonu %52,9 olduğu ülkede çevrimiçi satış ve kurye hizmetleri ile e-ticaret tercihi tüketiciler arasında yaygınlaşmaktadır.

7.5 İŞ KÜLTÜRÜ

Gürcistan'da iş ortamında ikili ilişkilerin güçlü olması yarar sağlamaktadır. Selamlaşma esnasında el sıkışma ve göz teması kurulması önemlidir. İlk toplantılarda genellikle akademik veya mesleki ünvanlar ile birlikte soyad kullanılarak hitap edilmektedir.

İlk toplantı genellikle birlikte iş yapmanın mümkün olup olmadığını görmek için gerçekleştirilir ve sözleşme imzalaması yaygın değildir. Sözleşmeler genellikle zaman ve sabır gerektirmektedir. Gürcistan'da önemli kararlar çoğunlukla şirket üst yönetimlerince alınmaktadır. Üst yönetim ile toplantı gerçekleştirilmediği takdirde anlaşma şartları kesinliğe kavuşturulamayabilir.

7.5.1 Ödeme Koşulları

İhracat işlemlerinde akreditif tercih edilen bir yöntem değildir. Buna mukabil cüzi masraflarla banka teminatı kullanılarak ticari alacak, tahsilat sorunu baştan önlenebilir ve firmalarımızın uzun sürebilen hukuki süreçlerle zaman ve para kaybının önüne geçilebilmektedir. Ülkede gelişmiş bir bankacılık sistemi mevcuttur. Ülkenin en büyük bankası TBC Bank ve Bank of Georgia gibi bankaların yanı sıra Türkiye'den Ziraat Bankası ve İş Bankası bulunmaktadır.

8 KAYNAKÇA

<https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BCreistan>

https://ihracatdestek.org.tr/uploads/gureistan-2021_1625731090.pdf

<https://www.tim.org.tr/>

<https://www.kolayihracat.gov.tr/>

GÜRCİSTAN ÜLKE RAPORU

Bu Rapor Çarşamba Ticaret ve Sanayi Odası tarafından hazırlanmıştır.

2021